

Rentederivaten: dossier is nog lang niet afgesloten

➔ Vier van zes banken zijn klaar met compensatieaanbiedingen

➔ Voor Rabobank en ABN Amro ettert het dossier nog flink door

➔ Bij elkaar hebben de zes banken €1,5 mrd gereserveerd

Marcel de Boer
Amsterdam

De afhandeling van het rentederivatendossier sleept zich voort. Weliswaar zijn vier van de zes banken die jarenlang complexe, dure en niet-passende financiële instrumenten aan mkb'ers verkochten, klaar met het versturen van compensatieaanbiedingen, maar voor Rabobank en ABN Amro ettert het hoofdpijndossier nog flink door.

Dit blijkt uit een nieuw voortgangsrapport van toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Aan ruim 15.000 gedupeerde mkb'ers hebben ING, Van Lanschot, SNS (Volksbank) en Deutsche Bank, plus de twee grootverkopers Rabobank en ABN Amro, inmiddels een bedrag van €860 mln uitgekeerd als compensatie voor schade en vergoeding voor grootschalige zorgplichtschending. De teller zal nog flink oplopen. Bij elkaar hebben de zes instellingen €1,5 mrd gereserveerd. Rabobank is goed voor de helft van dat bedrag. Een woordvoerder van de Utrechtse instelling liet desgevraagd weten ruwweg de hele €750 mln nodig te zullen hebben.

Eind 2018 hadden bijna 17.000 van de 18.953 gedupeerde mkb-ondernemers in het

Aan ruim 15.000 gedupeerde mkb'ers is €860 mln uitgekeerd; de teller zal nog flink oplopen

ABN Amro verwacht eind dit kwartaal de laatste 1500 aanbodbrieven te versturen

rentederivatendossier een compensatie of een volledig voorschot aangeboden gekregen, aldus de AFM. In een brief aan de Tweede Kamer stelt minister Wopke Hoekstra verheugd 'dat voor het grootste deel van de mkb-klienten het einde in zicht is'. Hij onderstreept wel dat het 'ondanks deze positieve berichten van groot belang is dat de voortgang goed gemonitord blijft worden'.

De banken verkochten jarenlang derivaten waarmee ondernemers zich indekten tegen een oplopende rente. Maar vaak werden de ondernemers niet goed voorgelicht over de risico's of werd hen niet-passende, complexe en dure instrumenten aangeraden. Zo kwam het voor dat klanten een derivaat kregen waarvan de omvang groter was dan de bijbehorende lening, of dat een derivaat een langere looptijd had dan de lening die beschermd moest worden. Onder meer boeren en binnenvaartschippers zijn hierdoor in grote financiële moeilijkheden gekomen.

Lange tijd wilden de banken niet toegeven dat zij fouten hadden gemaakt, maar onder grote politieke en maatschappelijke druk besloten ze medio 2016 te tekenen voor een vrijwillige oplossing, het zogeheten Uniform Herstelkader (UHK). Dit herstelplan schrijft voor hoe het compensatieproces precies in zijn werk gaat en bevat afspraken over de hoogte van de vergoeding. Een onafhankelijke beoordelaar controleert alle stappen die de banken zetten.

Inmiddels hebben vier banken hun klanten een definitief aanbod gedaan. ABN Amro verwacht eind dit kwartaal de laatste 1500 aanbodbrieven te versturen, waarbij de externe controle later zal plaatsvinden. Als dan blijkt dat klanten te weinig is aangeboden, wordt dit aangevuld. Is de compensatie te hoog uitgevallen, dan hoeft de klant niets terug te betalen. Rabobank heeft voor de jaarwisseling al zijn klanten een brief gestuurd. In 2600 gevallen ging het om een voorschotbrief, waarbij de complexe onderliggende berekening later dit jaar wordt verzonden. Maar iedere klant weet inmiddels waar hij of zij op kan rekenen.

Als de ondernemer het aanbod niet accepteert, moet het eventueel al betaalde voorschot aan de bank worden terugbetaald. Ondernemers hebben twaalf weken de tijd om het aanbod van hun bank te accepteren. Aangezien de banken zelf al vele jaren bezig zijn met het dossier, vinden veel gedupeerden dit een veel te korte periode. Desalniettemin waren circa 8000 mkb'ers eind 2018 akkoord gegaan. Er zijn in totaal 110 klanten die het aanbod hebben afgewezen, aldus de AFM.